

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 40 – 50

Ιουλιος – Οκτωβριος 1985

Διμηνιαία έκδοση

του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΙΑ»

ΕΣΔΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Δημητρίου
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Ανωτέρα Σχολή Αδελφών Νοσοκόμων
Σεβαστουπόλεως 16 - Αθήνα

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

Κατεχάκη & Αδριανείου 3 - 115 25 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 67 14 371 - 67 14 340

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εμβάσματα - Επιταγές
Περιοδικό ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
Πύργος Αθηνών - Γ' κτίριο II: 1α
Μεσογείων 2 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 7702861

Τιμή τεύχους 100 δρχ.
Για σπουδάστριες 50 δρχ.
Ετήσια 500 δρχ.
Ετήσια στο εξωτερικό \$10

ΑΦΙΕΡΩΜΑ στην ΕΛΕΝΗ ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ

1. Της Συντάξεως
2. Ελένη Πατρινέλη
*Β. Λανάρα. Από το βιβλίο:
ΤΑ ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΔΕΛΦΩΝ
ΤΟΥ «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ» 1875-1975*
3. Εγκύκλιος του Προέδρου του ΔΣ του «Ευαγγελισμού»
με την αποχώρηση της Ε. ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ από το Νοσοκομείο λόγω συν-
ταξιοδότησεως, 1972
4. Η Ε. Πατρινέλη ως Διευθύνουσα του «Ευαγγελισμού»
Α. Δημητριάδου
5. Η Ε. Πατρινέλη ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΕΣΔΝΕ
Στ. Παπαμικρούλη
6. Ελένη Πατρινέλη - Αναδρομή
Α. Ζαφειρίου
7. Ελένη (Λέλα) Πατρινέλη
Γ. Ράμμου
8. Εις Μνήμην
Α. Μάνου
9. Ελένη Πατρινέλη
Κ. Γαρδίκια
10. Απονομή του βραβείου «Αδελφής Νοσοκόμου» του Ιδρύματος
«ΚΑΤΙΓΚΩ ΚΑΙ ΓΙΩΡΓΗΣ ΧΡ. ΛΑΙΜΟΣ». Έκθεση
11. Ομιλία
Η. Παπαβασιλείου
12. Ομιλία
Ο. Λουρίδη
13. Αντιφώνηση
Α. Δημητριάδου
14. Στην Ελένη Πατρινέλη. Ποίημα
Α. Κουβέλη
15. Σύγχρονοι τάσεις της Νοσηλευτικής
Ε. Πατρινέλη
16. Οργάνωση και Διοίκηση των Νοσηλευτικών Υπηρεσιών
Ε. Πατρινέλη

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Ε. Α. Παρινέλη

Προέδρου του ΕΣΔΕΝ

Διευθύνουσας Ἀδελφῆς Θεραπευτηρίου

«Ὁ Εὐαγγελισμός»

—Β' Πανελλήνιον Συνέδριον

Διπλωματούχων Ἀδελφῶν Νοσοκόμων καί Ἐπισκεπτριῶν, Ἀθήνα 1969

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου εἰς τήν προσπάθειά του, ὅπως ἐκπληρώνη τήν ἐπιθυμίαν τῆς Ἀειμνήστου Προέδρου Αὐτοῦ Μεγάλης Ἀδελφῆς Ἀθηνᾶς Μεσολωρᾶ εἰς ὅ,τι ἀφορᾶ τήν συνεχῆ ἐπιμόρφωσιν τῶν ἀπανταχοῦ τῆς χώρας μας Διπλωματούχων Ἀδελφῶν, συγκροτεῖ τό Βον Πανελλήνιον Συνέδριον, ἐκτίον ἐλάχιστον φόρον τιμῆς εἰς μνήμην Της μέ τήν βεβαιότητα ὅτι ἡ γυχή Της καθῶς καί αἱ γυχαί ὄλων τῶν πρωτοπόρων Ἀδελφῶν δ' ἀγάλωνται ἐκ τῶν οὐρανῶν καί αἱ εὐχαί των δά συνοδεύουν τήν πλήρη ἐπιτυχίαν τούτου.

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον μαζί μέ ὀλόκληρον τό Σῶμα τῶν Διπλωματούχων Ἀδελφῶν καί Ἐπισκεπτριῶν σᾶς εὐχαριστοῦμε διά τήν τιμήν πού μᾶς κάμετε καί τήν χαράν πού μᾶς δίδετε νά λαμπρύνετε διά τῆς παρουσίας σας τήν ἐναρκτήριον αὐτήν ἡμέραν τοῦ Συνεδρίου μας.

Αἰσθανόμεθα πράγματι εὐτυχεῖς, διότι φιλοξενούμεθα σήμερον εἰς τό θαυμάσιον αὐτό Ἰδρυμα τῆς Παντείου.

Χαιρετοῦμεν ἐγκάρδια τήν Miss M.P. Tito de Moraes, ἀντιπρόσωπον τῆς Παγκοσμίου Ὄργανώσεως Ὑγείας. Ὡς γνωστόν, ἡ ὀργάνωσις αὐτή ἔχει πολλάκις βοηθήσει τās Ἑλληνίδας Ἀδελφάς μέ χορηγηθείσας ὑποτροφίας δι' εὐρυτέρας σπουδᾶς εἰς Ἠνωμένας Πολιτείας, Καναδᾶν καί Εὐρώπην.

Ἐκτός τῶν ὑποτροφιῶν δίδει εὐκαιρίας διά τήν συμμετοχήν Ἑλληνίδων εἰς Συνέδρια καί Σεμινάρια, τά ὅποια συνέρχονται εἰς τās ἀναφερθείσας χώρας.

Ἡ ἀντιπρόσωπος τοῦ Διεθνoῦς Συνδέσμου Ἀδελφῶν (International Council of Nurses) ἐκφράζει τήν λύπην της, διότι, λόγω τοῦ συνερχομένου ἐντός τοῦ Ἰουνίου Διεθνoῦς Συνεδρίου εἰς Montreal Καναδᾶ, δέν ἠδυνήθη νά παρευρεθῆ σήμερον καί μᾶς γράφει τά ἑξῆς:

«Μετ' εὐχαριστήσεως τό Διεθνές Συμβούλιον Ἀδελφῶν Νοσοκόμων ἀπευδύνει χαιρετισμόν πρός τόν Ἐθνικόν Σύνδεσμον Διπλωματούχων Ἑλληνίδων Νοσοκόμων — μέλος τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου — ἐπ' εὐκαιρία τοῦ Β' Πανελληνίου Ἐκπαιδευτικοῦ Συνεδρίου του. Ἀναλογιζόμεθα τήν κληρονομίαν, τήν ὁποίαν ὀλόκληρος ὁ κόσμος ἀπεκόμισεν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ,

ιδιαιτέρως δέ τας απόγεις, αἱ ὁποῖαι ὠδήγησαν εἰς τήν δεμελίωσιν τῶν συστημάτων Προστασίας Ὑγείας καί Ἐκπαιδεύσεως ἐκάστης χώρας. Σήμερον συμμεριζόμεθα τήν ὑπερηφάνειαν τῶν Ἑλληνίδων Νοσοκόμων τῆς συγχρόνου ἐποχῆς διά τήν συμβολήν, τήν ὁποίαν τοιαῦται ἔθνικαί ἠγέτιδες ὡς ἡ Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾶ προσέφερον εἰς τό Διεθνές Νοσηλευτικόν Ἔργον καί εὐχόμεθα εἰς αὐτάς, αἱ ὁποῖαι θά παρακολουθήσουν τό Συνέδριον τοῦτο, ἐπιτυχεῖς ἐργασίας καί ὀλόγυχον συμμετοχήν».

Ἐπίσης καί ἡ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Νοσοκόμων Ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης (GNOE) Miss N. Exchaquet ἀπουσιάζει διά τόν ἴδιον λόγον, ἐπειδή συμπίπτει νά εἶναι μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Διεθνoῦς Συνδέσμου. Μᾶς εὐχεται κάθε ἐπιτυχίαν...

Ἀπό τῆς θέσεως ταύτης δέλομεν νά εὐχαριστήσωμεν τόν ἀγαπητόν Πρόεδρον τοῦ ΕΕΣ κ. Γεωργακόπουλον δι' ὅλην του τήν ἀγάπην καί ἐκτίμησιν πρός τό Σῶμα τῶν Ἀδελφῶν, καθῶς ἐπίσης καί διά τήν μακράν φιλοξενίαν τοῦ ΕΣΔΕΝ εἰς τό Κέντρον Ὑγείας ΕΕΣ κατά τό παρελθόν ἐπί σαράντα ἔτη.

Διά τόν Πρόεδρον τοῦ Θεραπευτηρίου ὁ *Εὐαγγελισμός* δέν ὑπάρχουν λόγια νά ἐκφράσουν τήν βαθειά μας εὐγνωμοσύνην διά τήν ἀγάπην, μέ τήν ὁποίαν περιβάλλει τας Ἀδελφάς. Μέ τήν θερμήν εἰσήγησίν του εἰς τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐξακολουθοῦν νά στεγάζονται τά Γραφεῖα τοῦ Συνδέσμου μας προσωρινῶς εἰς ἀκίνητον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἡ φιλόξενη αὐτή μικρή γωνιά μᾶς ἔχει θερμάνει τόσο πολύ καί χάρις σ' αὐτήν κατορθώνομεν σήμερον νά πραγματοποιήσωμεν τό Συνέδριον αὐτό. Τό μικρό αὐτό διαμέρισμα φέρει τήν ἐπιγραφὴν Ἐντευκτήριον Ἀθηνᾶ I. Μεσολωρα.

Ἀνυπολόγιστος εἶναι ἡ συμπάραστασις τοῦ Καθηγητοῦ καί Προπρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γ. Ράμμου, ὁ ὁποῖος συνεχῶς καί ὑπό οἰασδήποτε καιρικές συνθήκας ἐπισκέπτεται τά Νοσοκομεῖα καί τας Ἀδελφάς διά νά δώσῃ τό μέγιστον παράδειγμα τοῦ καθήκοντος καί νά τας τονώσῃ διά τῆς παρουσίας του καί διά τῶν συμβουλῶν του.

Εὐχαριστοῦμε ἐπίσης θερμά τόν καλλιτέχνην μας κ. Τάσον Πολίτην διά τήν ἀκούραστην συμπάραστασίν του.

Μεταξύ τῶν ὁμιλητῶν μας καταλέγονται ἐκλεκτοί φίλοι καί συνεργάται τῶν Ἀδελφῶν, Καθηγηταί τοῦ Πανεπιστημίου, καθῶς καί ἄλλοι ἐκλεκτοί Ἐπιστήμονες ἐκτιμῶντες τό ἔργον τῆς Ἀδελφῆς. Ἀπό τῆς θέσεως αὐτῆς εὐχαριστοῦμεν ὅλους θερμά.

Ἐπίσης μεταξύ τῶν ὁμιλητῶν καταλέγονται Διπλωματοῦχοι Ἀδελφαί ὅλων τῶν Σχολῶν Νοσοκόμων τῆς Χώρας μας κατέχουσαι σήμερον ὑπευθύνους θέσεις εἰς Σχολάς καί Νοσοκομεῖα μετεκπαιδευθεῖσαι εἰς Πανεπιστήμια ἑξωτερικοῦ, Ἡνωμένων Πολιτειῶν, Καναδᾶ καί Εὐρώπης.

Καμμία ὅμως ἀπό τας ὁμιλητριάς αὐτάς δέν θά πῆ δι' ἐκεῖνο πού προσφέρει ἡ Ἀδελφή καί τας παρακαλῶ νά μοῦ ἐπιτρέψουν νά τό ἀναφέρω ἐγώ σήμερον.

Ἐπηρετοῦν εἰς τήν ἀποστολήν τῆς Ἀδελφῆς 2.500 Ἀδελφαί, ἐκ τῶν ὁποίων 600 ὡς Ἐπισκέπτριαι. Πολλαί ἐξ αὐτῶν ἀντιπροσωπεύουν σήμερον ἐδῶ τά Νοσοκομεῖα πόλεων, ἐπαρχιῶν, ὑγειονομικά Κέντρα, Ἀγροτικά Ἰατρεῖα. Ὑ-

πηρετοῦν ὅλοι ἀφοσιωμένοι εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἀδελφῆς. Προσφέρουν τὰς ψυχικὰς καὶ σωματικὰς τῶν δυνάμεις ὑπηρετοῦσαι ἀφανῶς καὶ ἀδορυβῶς τὴν Πατρίδα μας. Αἱ Ἀδελφαὶ αὐταὶ σκυμμένες καθημερινῶς ἐπάνω ἀπὸ τὸν ἄρρωστον μέ σοργὴν ἔχουν τὴν συναίσθησιν ὅτι ἀντικαθιστοῦν τὴν Μητέρα, τὴν σύζυγον ἢ τὴν ἀδελφὴν καὶ εἶναι ἔτοιμοι καὶ πρόθυμοι ν' ἀκούουν τοὺς φόβους του, ν' ἀκούουν τίς ἐπιθυμίες του, νὰ ζήσουν τίς χαρὰς του ἀλλὰ καὶ τίς λύπες του...

Παντοῦ, εἰς ὅλα τὰ Νοσοκομεῖα τῆς Πατρίδος μας, αἱ Ἀδελφαὶ εὐρίσκονται δίπλα στὸν ἄρρωστο σὶς δυσκολώτερες ὥρες τῆς ζωῆς του. Στέκουν μέ ἀγάπη μπροστὰ εἰς τὸ θαῦμα τῆς ζωῆς... Ἀντικρῦζουν πάντα μέ πόνο τὸ μυστήριον τοῦ θανάτου... Ὅπως γράφει ὁ Καθηγητὴς κ. Ἀλέξανδρος Τσιριντάνης τὸ «ἔργον τῆς Ἀδελφῆς εἶναι ἔργον πίστεως» καὶ προσδέτει: «Ἡ Ἀδελφὴ ἀποβλέπει εἰς τὴν αἰωνιότητα καὶ δέχεσθε εἴτε δέν δέχεσθε τὴν αἰωνιότητα δ' ἀναγνωρίσετε ὅτι ἡ Ἀδελφὴ αὐτὴ δυσιαζομένη εἶναι συνεπὴς εἰς τὴν πίστιν της».

Ἡ Ἑλληνικὴ Κοινωνία ἄργησε νὰ καταλάβῃ τὴν ἀξίαν τῆς Ἀδελφῆς.

Καὶ ὅμως ἡ νέα παίρνοντας τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς Ἀδελφῆς δεμελιώνει τὴν εὐτυχίαν της. Εἶναι ἡ αὐριανὴ ἀφοσιωμένη καὶ προσγειωμένη σύζυγος, εἶναι ἡ αὐριανὴ Μητέρα πού δά βλέπει τὴν οἰκογενειακὴν τῆς ζωὴν ὡς ἀποστολὴν της.

Μὴν ἐκπλαγῆτε, μεταξύ τῶν γάμων τῶν Ἀδελφῶν διαζύγια δέν ὑπάρχουν. Αὐτό εἶναι ἓνα ζωηρόν δεῖγμα τοῦ ὑψηλοῦ νοήματος τοῦ καθήκοντος πού ἔχει ἡ Ἀδελφὴ ριζωμένο μέσα της.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον δ' ἀπασχολήσῃ τὸ Συνέδριον εἶναι: *Νέοι Ὁρίζοντες εἰς τὴν Νοσηλευτικὴν.*

Αἱ Ἀδελφαὶ μας δά μᾶς ὁμιλήσουν ἰδιαιτέρως διὰ τοὺς ἐπὶ μέρους κλάδους τῆς Νοσηλευτικῆς καὶ τῆς Κοινωνικῆς Ὑγιεινῆς καὶ δά μᾶς μεταδώσουν ὅτι νέον καὶ σύγχρονον ἐγνώρισαν κατὰ τὰς σπουδὰς των, τέλος δέ δά συζητήσωμε ἀπὸ κοινῶ διὰ νὰ ἐξαγάγωμε συμπεράσματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δά προκύβουν λύσεις πρὸς ὠφέλειαν καὶ προαγωγὴν τῆς ἐργασίας μας.

Μία μικρὰ ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθόν δά μᾶς ὑπενθυμίσει ὅτι ἀπὸ τῶν προϊστορικῶν ἀκόμη χρόνων τὸ ἔνστικτον τῆς αὐτοσυντηρήσεως ὠδήγησε τὸν πρωτόγονον ἄνθρωπον νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, τὰ θηρία καὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπέδιδε νοσηρὰς καταστάσεις. Ἀνίσχυρος νὰ τὰς καταπολεμήσῃ μόνος του ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην τῆς βοήθειας τῶν συνανθρώπων του καὶ ὀδηγούμενος ἀπὸ τὸ ἔνστικτον τῆς αὐτοσυντηρήσεως ἐπινοεῖ καὶ χρησιμοποιοεῖ διάφορα μέσα διὰ τὴν ἀνακούφισίν του.

Ἔχομε τὰς πρώτας προσπαθείας διὰ τὴν ἴασιν καὶ συνεπῶς τὰς πρώτας ἀσθενεῖς ἰατρικὰς καὶ νοσηλευτικὰς φροντίδας.

Εἶναι γνωστόν εἰς ὅλους μας ὅτι ἡ νοσηλεία ἢ μᾶλλον ἡ περίθαλψις τῶν ἀσθενῶν ὀργανώθη ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς, ἀπὸ γυναῖκας γραίας ἀποκαλουμένας σοφὰς, ἀπὸ μοναχὰς καὶ τὰς διακονίσσας, οἱ ὁποῖοι ἐνεπνεύσθησαν ἀπὸ τὸ κήρυγμα τῆς ἀγάπης. Ὄνόματα ὅπως τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου – τοῦ Saint

Vincent de Paul – τοῦ ἰδρυτοῦ τοῦ τάγματος τῶν Ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους «Ἁγία Αἰκατερίνη τῆς Σιέννας» οἱ Ἅγιοι Κοσμᾶς καί Δαμιανός κ.λπ. παρεδόθησαν εἰς ἡμᾶς ὡς πρωταγωνισταί τῆς ἀγάπης.

Ἡ νοσηλευτική δέν εἶναι μία ἀπλῆ ἐργασία, διότι στήν οὐσία της δεμελιώνεται ἐπάνω εἰς ἠθικόν πεδίων. Ἐχει κυρίως ἠθικήν ἔννοιαν ἢ προσφορά ὑπηρεσίας καί βοήθειας ἀπό ἀνθρώπου εἰς ἄνθρωπον.

Αἱ μεγάλοι ἀνακαλύψεις καί οἱ πόλεμοι συνετέλεσαν εἰς τήν ἀνάπτυξιν καί ἐξέλιξιν τῆς ἱατρικῆς Ἐπιστήμης καί κατ' ἐπέκτασιν τῆς Νοσηλευτικῆς καί προληπτικῆς ὑγιεινῆς.

Ἡ ὀλονέν αὐξανόμενη πρόοδος, ἥτις ἀπαιτεῖ ἐφαρμογήν νέων θεραπευτικῶν μεθόδων, νύξησε τήν εὐθύνην τῶν Ἀδελφῶν Νοσοκόμων καί ἀπαιτεῖ ἐπιμελεστέραν κατάρτισιν καί ἐκπαίδευσιν αὐτῶν τόσον ὡς νοσηλευτριῶν ὅσον καί ὡς Ἐπισκεπτριῶν Ἀδελφῶν τῆς Κοινωνικῆς Ὑγιεινῆς. Ἀπό τά μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος κατενοήθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκπαιδεύσεως Ἀδελφῶν.

Ἡ πρώτη Σχολή Νοσοκόμων ἰδρύθη ἀπό τόν ἱερέα Fliedner εἰς τό Kaiserwerth τῆς Γερμανίας τό 1836.

Ἡ δευτέρα Σχολή εἶναι τῆς Sourse ἰδρυθεῖσα εἰς Λωζάνην Ἑλβετίας τό 1859 ἀπό τό ζεῦγος de Gasparin.

Τό 1859 ἰδρύεται εἰς τό Λονδῖνον ἑτέρα Σχολή ἀπό τήν Florence Nightingale καί μετὰ 12 ἔτη εἰς τήν Ἑλλάδα τό 1872 ἡ Ἀείμνηστος Βασίλισσα ΟΛΓΑ ἀποφασίζει τήν ἴδρυσιν ἐν Ἀθήναις «Παιδευτηρίου πρὸς μόρφωσιν Ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους» καί μετὰ 3 ἔτη τό 1875 ἰδρύεται ἡ μέχρι σήμερον λειτουργοῦσα Σχολή τοῦ Θεραπευτηρίου ὁ *Εὐαγγελισμός* σύν τῷ χρόνῳ δέ ἰδρύνονται παρόμοιοι Σχολαί εἰς ὅλα σχεδόν τά κράτη.

Σήμερον εἰς τήν Ἑλλάδα ἀριθμοῦμεν τὰς ἐξῆς Σχολάς Διπλωματούχων Ἀδελφῶν κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἰδρύσεως:

1. Εὐαγγελισμοῦ	1875
2. ΕΕΣ Νοσοκόμων καί Ἐπισκεπτριῶν	1924
3. Κρατική Σχολή Ἐπισκεπτριῶν Ἀδελφῶν καί Νοσοκόμων	1937
4. Στρατιωτική Σχολή	1946
5. Κρατική Σχολή Νοσοκόμων Θεσσαλονίκης	1954
6. Νοσοκομείου Παίδων Ἁγία Σοφία	1960
7. ΠΙΚΠΑ Νοσοκόμων καί Ἐπισκεπτριῶν	1962
8. Νοσοκομείου Παίδων Ἀγλαΐας Κυριακοῦ	1964
9. Παμμακαρίστου	1965

Ἡ Νοσηλευτική διά νά φθάσῃ εἰς τό ἐπίπεδον, τό ὁποῖον εὐρίσκεται σήμερον, ἐπέρασεν ἀπό πολλά στάδια ἐξελίξεως, χάρις εἰς τήν ὀλονέν συγχρονισμένην ἐκπαίδευσιν βασιζόμενη κυρίως εἰς τὰς φιλοσοφικὰς ἀπόψεις τοῦ Ἔργου.

Ὁ σκοπός τοῦ Συνεδρίου μας εἶναι ἐπιμορφωτικός. Κοινός εἶναι ὁ σκοπός πού ἔχομε σάν Ἀδελφαί. Ὁ σκοπός αὐτός μᾶς συναδελφώνει ἐμπρός στόν

κοινόν έχθρον — τήν ασθένειαν — εμπρός στήν κοινή προσπάθεια νά προσφέρωμε τήν υγεία, τήν χαρά στήν ανθρωπότητα. Ὁ σκοπός μας αὐτός μᾶς ἐνώνει συγχρόνως μέ ὁλόκληρον τήν κοινωνίαν, τῆς ὁποίας οἱ ἀνάγκες ἀντιμετωπίζονται ἀπό ὅλας μας.

Ὁ σκοπός μας αὐτός δίδει εἰς ὅλας τās Ἀδελφάς μίαν ξεχωριστήν θέσιν μέσα εἰς τήν κοινωνίαν, τήν θέσιν τῆς ἀποστολῆς καί κατά κάποιον τρόπον τήν θέσιν τοῦ φρουροῦ τῆς υγείας.

Πολλές φορές ἔχομε δείγματα ὅτι ἡ κοινωνία ἐκτιμᾷ τήν προσφοράν τῶν Ἀδελφῶν. Τίς περισσότερες φορές ὅμως ἔχομεν ἐνδείξεις περὶ τοῦ ἀντιθέτου. Ἴσως ἡ κοινωνία ν' ἀγνοῇ τό μέγεθος τῆς προσφορᾶς τῶν Ἀδελφῶν.

Εἶναι καθῆκον κάθε Ἀδελφῆς, εἶναι καθῆκον ὅλων μας, τόσον μέ τόν τρόπον τῆς ἐργασίας μας ὅσον καί μέ τήν στάσιν καί συμπεριφοράν μας νά κάμωμεν τήν κοινωνίαν νά κατανοήσῃ τήν πολύτιμον συμβολήν τῆς Ἀδελφῆς εἰς τήν υγείαν τῆς ανθρωπότητος.

Ζοῦμε εἰς ἐποχὴν μεγάλων προσδοκιῶν, μεγάλων ὀνείρων καί μεγάλων ἐπιτευγμάτων. Ποτέ ἄλλοτε δέν εἶχομεν τά Τεχνικά μέσα πού ἔχομε σήμερα στά Νοσοκομεῖα, ποτέ ἄλλοτε δέν εἶχομεν τās ἐκπαιδευτικὰς εὐκαιρίας τῶν Ἀδελφῶν πού ἔχομε σήμερα.

Τό μέλλον τοῦ Νοσηλευτικοῦ ἔργου δέν εἶναι εὐκόλο νά τό καταλάβωμε, πολύ δέ περισσότερο νά τό προσδιορίσωμε, χωρίς νά ἐξετάσωμε τούς βασικούς παράγοντας, οἱ ὁποῖοι τό ἐπηρεάζουν καί δά ἐξακολουθοῦν νά τό ἐπηρεάζουν εἰς τό μέλλον.

Πολλοί εἶναι οἱ παράγοντες αὐτοί. Ὁ χρόνος ὅμως μοῦ ἐπιτρέπει νά ἀναπτύξω μόνον τέσσαρες ἐξ' αὐτῶν, ἦτοι:

1. Τήν πρόδον τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογικῆς ἐξελίξεως.
2. Τήν ὀργάνωσιν τῶν Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν.
3. Τήν Κοινωνίαν ὡς σύνολον καί τās ἀνάγκας τῆς.
4. Τήν αὔξησιν τοῦ μέσου ὄρου ζωῆς.

Η ΠΡΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Ὁ Τεχνολογικός Μηχανισμός, αἱ Ἔρευναι καί τά ἐξ αὐτῶν Ἐπιτεύγματα ἔχουν τās ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τῆς Νοσηλευτικῆς. Ἡ Ἀδελφή σήμερα ἐργάζεται μέ ἄνεσιν, ἐλέγχει τήν ἐργασίαν τῆς, σκέπτεται, ἐρευνᾷ, διότι γνωρίζει πολλά. Ἀξιολογεῖ τās ἐνεργείας τῆς.

Ἡ Νοσηλευτική σήμερα εἶναι μία Ἐπιστήμη. Αἱ μέθοδοι αἱ χρησιμοποιούμεναι εἶναι ἐπιστημονικαί. Αἱ διάφοροι Σχολαί ἀναπροσαρμόζουν τά προγράμματά των ἀναλόγως πρὸς τās ἐκάστοτε προόδους τῆς Ἰατρικῆς Ἐπιστήμης.

Τά τελευταῖα χρόνια ἡ πρόδος τῆς ἰατρικῆς Ἐπιστήμης καί ἡ Τεχνολογική ἐξέλιξις ἔχουν ἀλλάξει κυριολεκτικὰ τήν ὄψιν τῶν Νοσοκομείων.

Πρό πενήντα περίπου ἐτῶν τό Νοσοκομεῖον ἐδωρεῖτο ὡς ἓνα ἴδρυμα φιλανθρωπίας, ὅπου μετεφέροντο οἱ ἐγκαταλελειμένοι διά ν' ἀποδάνουν, οἱ βαρέως ἀσθενεῖς καί οἱ πτωχοί διά νά τύχουν στοιχειώδους περιποιήσεως.

Σήμερα, τά τεχνικά μέσα πού υπάρχουν, οί προσπάθειες ὄλων ἐκείνων πού ἔχουν ἀφοσιωθῆ εἰς τό ἔργον τῆς νοσηλείας μετέβαλον τά Νοσοκομεῖα εἰς Σύμβολα ἐλπίδος, εἰς Κέντρα ἐρευνῶν, κέντρα ἐγκαίρου διαγνώσεως καί θεραπείας.

Αὐτός ὁ ρόλος τοῦ Νοσοκομείου μᾶς ἐπισημαίνει μία μεγάλη πραγματικότητα, μία μεγάλη ἀνάγκη.

Χρειαζόμεθα περισσοτέρας Διπλωματούχους Ἀδελφάς κοντά στόν ἄρρωστο, περισσότερο εἰδικευμένο προσωπικό στά Νοσοκομεῖα.

Ὁ ἰατρός κ. Σπῦρος Δοξιάδης κατά τό 8ον Παιδιατρικόν Συνέδριον (14-15 Δεκεμβρίου 1968) ἀναφερόμενος εἰς τήν πρόοδον τῆς ἱατρικῆς εἶπε τά ἑξῆς:

«Ὡς τόν Β΄ Παγκόσμιον πόλεμον, ἦταν ἀρκετό νά εἶναι ἔτοιμοι οἱ γιαιοί νά δέχωνται, νά κρίνουν καί νά υἰοθετοῦν τίς συνέπειες καί τ' ἀποτελέσματα τῆς προόδου. Αὐτά δέν ἔρχονταν τόσο γρήγορα τό ἕνα μετά τό ἄλλο, ὥστε ἡ εἰσαγωγή τους στήν ἱατρικήν ν' ἀποτελῆ μεγάλο πρόβλημα. Ἀρκεῖ νά μὴν ἔμειναν οἱ γιαιοί ἐντελῶς ἀπομονωμένοι ἀπό κάθε καινούργια κατάκτησι τῆς ἐπιστήμης καί αὐτό ἦταν ἀρκετό. Ὁ ρυθμός τῆς προόδου καί τῆς αὐξήσεως τῶν γνώσεων ἔγινε τόσον γρήγορος, ὥστε βρισκόμεθα σέ μία ἀδιάκοπη μεταβολή. Ἀρκεῖ νά σημειωθῆ ὅτι τά 90% τῶν ἀποτελεσματικῶν θεραπευτικῶν μεθόδων καί μέσων πού μεταχειριζόμεθα σήμερον στήν ἱατρικήν ἔχουν εἰσαχθῆ στήν θεραπευτική τά τελευταῖα 25 χρόνια. Δέν ἀρκεῖ ἐπομένως σήμερα νά δεχόμεθα τά ἀποτελέσματα τῆς «ἀλλαγῆς». Πρέπει νά συνηθίσωμε νά ζοῦμε μέσα σέ μία συνεχῆ «ἀλλαγῆ». Ἀλλαγή ὄχι μόνο μέ τήν ἔννοια προσθήκης γνώσεων, ἀλλά ἀλλαγή μεθοδολογίας, νοοτροπίας καί τό κυριώτερον στόχων καί σκοπῶν»

Ἔτσι καί ἐμεῖς, ὡς Νοσηλευτική ἐκπαίδευσις καί ὡς Νοσηλευτική ὑπηρεσία, εἶναι ἀνάγκη νά ἀναθεωροῦμε τούς στόχους μας, ἀναλόγως τῶν ὑγειονομικῶν ἀναγκῶν τῆς κοινωνίας πού ζοῦμε. Νά ἀναπροσαρμόζωμε διαρκῶς τάς γνώσεις μας καί τάς ἐπιδιώξεις μας.

Δέν ἐπιτρέπεται ἡ τεχνολογική πρόοδος νά προχωρῆ μέ ταχύτητα πυραύλου καί ἡμεῖς νά βαδίζωμε μέ βῆμα χελώνης κατά τόν σεβαστόν Καθηγητήν κ. Ράμμον.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ἡ σύγχρονος ὀργάνωσις τῶν Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν ἔχει ἀλλάξει ριζικά τάς προσφερομένας ὑπηρεσίας. Παλαιότερον αἱ ὑπηρεσίαι προσεφέροντο, ἔδειδαν τήν ἐντύπωσιν φιλανθρωπίας. Σήμερον προσφέρονται ὑπό τήν ἔννοιαν τοῦ καθήκοντος τῆς Πολιτείας πρὸς τόν Πολίτην.

Κάθε Πολίτης ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτῆ καί νά εὕρισκῆ καλήν νοσηλευτικήν φροντίδα, ὅταν τήν χρειάζεται.

Ὡς Νοσηλευτικόν Σῶμα ἔχομε καθήκοντα καί ὑποχρεώσεις πρὸς τήν κοινωνίαν καί τούς συνανθρώπους μας.

Εἶναι ἀνάγκη, περισσότερον ἀπό κάθε ἄλλη φορά, νά στραφῶμεν πρὸς τήν πρόληψιν τῶν νόσων ὄχι μόνον τῶν σωματικῶν ἀλλά καί τῶν ψυχικῶν καί νά ζητῶμεν πάντοτε τό ἄριστον. Δι' αὐτόν ἀκριβῶς τόν λόγον προκύπτει καί ἡ

ανάγκη τῆς συνεργασίας μέ ἄλλους παράγοντας τῆς κοινωνίας.

Προκύπτει ἡ ἀνάγκη τῆς ἐργασίας ὡς ομάδα. Παλαιότερον τὴν ὑγειονομικήν ομάδα ἀπετέλει ὁ ἰατρός καί ἡ Ἀδελφή. Σήμερον ἡ ομάδα διευρύνεται καί πρέπει νά περιλαμβάνη καί πολλά ἄλλα ἄτομα ὡς μέλη της, ὅπως τόν ἱερέα, τόν ψυχολόγον, τὴν κοινωνικὴν λειτουργόν, τόν διδάσκαλον καί κυρίως τόν ἄσθενῆ καί τὴν οἰκογένειάν του.

Μόνον μέ τὴν συνεργασίαν τῶν πολλῶν ἀτόμων τῆς ὑγειονομικῆς ομάδος δά ἐξυπηρετῆται καλύτερα ὁ ἄσθενής. Μέ τὴν ὀργάνωσιν τῆς κατ' οἶκον νοσηλείας δά ἐπιτευχθῆ ἡ συνέχισις τῆς νοσηλείας καί τῆς παρακολουθήσεως τοῦ ἄσθενοῦς μετά τὴν ἔξοδόν του ἐκ τοῦ Νοσοκομείου.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΩΣ ΣΥΝΟΛΟΝ ΚΑΙ ΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙ ΑΥΤΗΣ

Αἱ ἀνάγκαι τῆς Κοινωνίας, εἰς τὴν ὁποίαν ζοῦμε, ἐπηρεάζουν σημαντικά τὴν ἐργασίαν μας.

Τό βιοτικόν ἐπίπεδον τοῦ πληθυσμοῦ ἀνεβαίνει ὅσο περνοῦν τά χρόνια, καθὼς ἐπίσης καί τό ἐπίπεδον τῆς μορφώσεως. Ὅλοι σήμερα διαβάζουν περισσότερο, ἐνδιαφέρονται διά ζητήματα τῆς υγείας των.

Τα περιοδικά καί αἱ ἐφημερίδες καθημερινῶς σχεδόν δημοσιεύουν ἄρθρα ἀφορῶντα εἰς τὴν υγείαν, ἐνημερώνουν τοὺς ἀναγνώστας των διά κάθε τι καινούργιο. Εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς Ἀδελφῆς ἡ ἀνάγκη τῆς διδασκαλίας τοῦ ἄσθενοῦς ἐλαττώνεται, ἐνῶ συγχρόνως αὐξάνεται ἡ ἀνάγκη τῆς συνεργασίας μέ τόν ἄσθενῆ.

Τά νοσήματα, ἀπό τά ὁποῖα ὑποφέρει ὁ πληθυσμός τῆς χώρας μας, εἶναι γνωστά. Τόσον τά νοσήματα τοῦ παρόντος ὅσον καί τά νοσήματα τοῦ μέλλοντος δά ἐπηρεάζουν σημαντικά τὴν ἐργασίαν τῆς Ἀδελφῆς καί τὴν ἐκπαίδευσίν της.

Η ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΟΡΟΥ ΖΩΗΣ

Ἡ αὐξησις τοῦ μέσου ὄρου ζωῆς τοῦ πληθυσμοῦ ἔχει καί αὐτὴ τὴν ἐπίδρασίν της εἰς τό ἔργον τῆς Ἀδελφῆς. Σήμερα οἱ ἄνθρωποι ζοῦν περισσότερα χρόνια.

Υπάρχουν περισσότεροι ἡλικιωμένοι ἐν τῇ ζωῇ σήμερον ἀπ' ὅ,τι ὑπῆρχον ἄλλοτε. Ἐπομένως ἡ ἀνάγκη τῆς κατ' οἶκον νοσηλείας εἶναι νύξημένη καί ἐπιτακτική.

Τό ἔργον τῆς Ἀδελφῆς δά ἐξακολουθῆ νά ἐπηρεάζεται ἀπό ὅλους αὐτοὺς τοὺς παράγοντας καί δά προσαρμόζεται πάντα σὶς σύγχρονες ἀπαιτήσεις.

Ἡ προσαρμογὴ τῆς Ἀδελφῆς εἰς τὰς νέας αὐτὰς μεθόδους δέν πρέπει ν' ἀπομακρύνῃ αὐτὴν ἀπὸ τόν ἄρρωστο, διότι ἡ ἐργασία της δά εἶναι τότε μηχανική ὅσον καί ἂν αὕτη γίνεται μέ πολλήν ἐπιδεξιότητα. Σκοπός τῆς ἀποστολῆς της δέν εἶναι νά ὑγώσῃ καί νά προβάλλῃ τόν ἑαυτὸν της, ἀλλὰ νά αἰσθάνεται μέσα στὴν ψυχὴ της δυνατὴ τὴν ἐπιθυμία καί τὴν τάσιν νά βοηθήσῃ τόν ἄρρωστο ἀπὸ καθαρῶς καί μόνον ἀγάπη πρὸς τόν ἄνθρωπο καί τὴν ἀξίαν του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἡ Νοσηλευτική Ἐπιμόρφωσις καί ἡ ψυχική Ἀνανέωσις εἶναι οἱ σκοποί, τούς ὁποίους ἐπιδιώκει τό Συνέδριόν μας.

Ἡ νοσηλευτική ἐπιμόρφωσις μέ τήν ἴδρυσιν τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Μετεκπαιδύσεως Νοσηλευτικῶν Στελεχῶν καθίσταται ἀπαραίτητος, καθόσον ἔχομεν ἀπόλυτον ἀνάγκην ἀπό εἰδικῶς ἐκπαιδευμένον νοσηλευτικόν προσωπικόν καί συγκεκριμένως εἰς θέματα Νοσηλευτικῆς ὀργανώσεως καί Νοσηλευτικῆς διοικήσεως καί ἐπιβλέψεως, ὡς καί εἰς τήν Τεχνικήν διδασκαλίαν καί ἐκπαιδευτικῆς ψυχολογίας.

Ἐκ τῶν ὑπηρετουσῶν εἰς διάφορα ἰδρύματα ἢ Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας Διπλωματούχων Νοσοκόμων ἢ Ἐπισκεπτριῶν προάγονται πολλάκις πρός κατάληψιν τῶν θέσεων Διευθυνουσῶν ἢ Προϊσταμένων γενικῶς ὡς καί Διδασκουσῶν αἱ ἀρχαιότεραι καί αἱ θεωρούμεναι ἰκανώτεραι. Παρά ταῦτα κατέστη ἐμφανές ὅτι διά τό ἔργον τῆς Διευθύνσεως καί Ἐπιβλέψεως, ὡς καί τό ἔργον τῆς Διδασκαλίας, δέν ἀρκοῦν τά διοικητικά ἢ διδακτικά προσόντα μιᾶς Διπλωματούχου, ἀλλά ἀπαιτοῦνται γνώσεις, αἵτινες ἀποκτῶνται μόνον εἰς εἰδικῆς Σχολῆς.

Ἡ λειτουργία τῶν ἰδρυθησομένων βασικῶν Σχολῶν, ἡ ἴδρυσις τῶν ὁποίων εἶναι ἀπαραίτητος διά τήν κάλυψιν τῶν εἰς ἐκπαιδευμένον νοσηλευτικόν προσωπικόν ἀναγκῶν μας, δά εἶναι τελείως προβληματική δεδομένου ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτάς Διδασκουσῶν Ἀδελφῶν εἰδικῶς μετεκπαιδευθεισῶν εἰς θέματα διδασκαλίας διά νά δύνανται αἱ Σχολαί Βασικῆς Ἐκπαιδύσεως νά ἀνταποκρίνωνται εἰς τόν προορισμόν των.

Ἡ Ἀνωτάτη Σχολή Νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ πρέπει νά συμπεριλαμβάνη τρία τμήματα:

- α. Διδασκουσῶν διά Σχολῆς Νοσοκόμων
- β. Διευθυνουσῶν καί Προϊσταμένων Ἀδελφῶν
- γ. Προϊσταμένων Ἐπισκεπτριῶν.

Ἡ ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ

Ἐλπίζομε ὅτι δέν δά ἀργήσωμε νά ἀποκτήσωμε τό ἰδικόν μας Ἐντευκτήριον. Μέσα σ' αὐτό δά ξεκουράζεται, μέσα σ' αὐτό δά μελετᾶ, μέσα σ' αὐτό δά ἐπιμορφώνεται καί δά ψυχαγωγῆται καί πρό παντός δά προστατεύεται. Ἡ Ἀδελφή δέν εἶναι δυνατόν νά εἶναι θαμνῶν καφενεῖων ἢ κοσμικῶν κέντρων.

Ἡ μοναξιά ὅμως, ὁ κάκιστος αὐτός σύμβουλος, δά τήν κουράζει καί δά τήν ἀπογοπεύει. Οὔτε εἶναι δυνατόν νά περιορίζεται εἰς τόν χῶρον ὅπου ζῆ καί ἐργάζεται καθημερινῶς, ἀλλά ἔχει ἀνάγκην ἀλλαγῆς παραστάσεων καί πρό παντός νά αἰσθάνεται ὅτι εἶναι στό σπίτι της.

Μέσα εἰς τό Ἐντευκτήριον μέ βιβλιοθήκην, μέ μουσικήν, μέ διαλέξεις, μέ ἐκδρομές, μέ μικρόν ξενῶνα διά φιλοξενίαν συναδέλφων ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν καί μέ τά Γραφεῖα τοῦ Συνδέσμου δά εὐρίσκη ἡ Ἀδελφή τήν ψυχικήν τόνωσιν, τήν κατανόησιν, τήν συμβουλήν τῶν μεγαλυτέρων Ἀδελφῶν καί δά ἀντλή ἀπό τήν πείραν των καί τό παράδειγμά των νέας δυνάμεις.

Τό Ἐντευκτήριον πού φέρει τό ὄνομα τῆς ἀλησμονήτου Προέδρου μας Ἀθηνᾶς *I. Μεσολωρᾶ* ἔχει βαθεῖα ριζωμένη ἱστορία.

Μία ομάς πρωτοπόρων Έθελοντών Άδελφών του ΕΕΣ άρχισε από τό 1912 τήν προσφοράν της προς τήν Πατρίδα, έφθασε ως τήν Πόλιν, ως τήν Όδυσσό καί τήν Μικράν Άσίαν, τήν Σμύρνην. Ή Μεσολωρά καί ή Βασιλοπούλου άφου επέστρεψαν από αυτές τίς έθνικές έξορμήσεις συνέχισαν τίς σπουδές των στήν Άγγλία ή πρώτη, στήν Γαλλία ή δευτέρα καί έγιναν Διπλωματούχοι Άδελφαί. Καί έτσι αί δύο μαζί καί μέ τήν έμπνευσμένην βοήθειαν τών έθελοντών Άδελφών Νεγρεπόντη Μαρίας, Χρυσοβελώνη Μαίης, Άνδρεάδη Ίουλίας, Δέγλερη Άριέτας καί τόσων άλλων έδημιούργησαν ό,τι έχει ή Έλλάς σήμερα σέ Σχολάς Άδελφών Νοσοκόμων, σέ παράδοσι Νοσηλευτική.

Τήν παρουσίαν των καί τήν προσφοράν των τήν έννοιωσαν θερμήν καί στοργικήν οί στρατιώτες μας καί τά μετόπισθεν.

Άγαπηταί Άδελφαί,

Παρελάβαμεν αυτήν τήν ιεράν παρακαταθήκην τής προσφοράς καί τήν παραδίδομεν σέ σās, όλας τάς νεωτέρας, μέ τήν ευχήν:

«Συνεχίσατε αυτόν τόν ώραϊον άγώνα τής ζωής τής άγάπης· καί ό άγών αυτός δά συνεχίζεται, έφ' όσον συνεχίζεται καί ή ζωή».

Ός άντάλλαγμα δά έχωμε τό βαθύ αίσθημα τής ικανοποιήσεως πού τό δίδει μόνον ή επιτέλεσις του καθήκοντος. Άς παρακαλούμε τόν Θεόν νά μās βοηδή εις τό έργον μας.

Σε εκδρομή του Συνδέσμου.